

УДК 657:004.91

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/72-3-2>**Валентина ПЕТРОВИЧ,***orcid.org/0000-0003-0407-0471*

кандидат історичних наук,

*доцент кафедри музеєзнавства, пам'яткознавства та інформаційно-аналітичної діяльності
Волинського національного університету імені Лесі Українки
(Луцьк, Україна) valyavr@ukr.net***Валентина НАДОЛЬСЬКА,***orcid.org/0000-0002-9621-0074*

кандидат історичних наук,

*доцент кафедри музеєзнавства, пам'яткознавства та інформаційно-аналітичної діяльності
Волинського національного університету імені Лесі Українки
(Луцьк, Україна) nadolsk65@gmail.com***Ірина ЧАРИКОВА,***orcid.org/0000-0002-50580-5216*

кандидат філологічних наук,

*доцент кафедри англійської філології
Волинського національного університету імені Лесі Українки
(Луцьк, Україна) mytwins@ukr.net*

ЗАПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ В УКРАЇНІ: ОСОБЛИВОСТІ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ

У статті, на основі низки нормативно-правових актів, зроблена спроба узагальнити питання стану запровадження системи електронного документообігу. Охарактеризовано електронний документообіг і встановлено, що це система процесів створення, обробки, погодження, узгодження, відправлення, отримання і зберігання документів у цифровому форматі. З'ясовано, що перевагами електронного документообігу є те, що працівники можуть вміщувати в документ не лише текст, а й мультимедійні дані. Доведено, що, використовуючи заздалегідь заготовлені форми, передача інформації відбувається на велику кількість адрес надзвичайно швидко, економиться папір, пошук і отримання інформації відбувається оперативно, документи захищені від несанкціонованого доступу та розмежовуються права доступу співробітників до інформації. Зазначено, що в Україні, як і в багатьох інших країнах, зокрема й у країнах Європейського Союзу, активно впроваджують системи електронного документообігу в державних установах та бізнесі з метою підвищення ефективності та зменшення бюрократії. Звернуто увагу, що зарубіжний досвід може бути корисним для розробки та вдосконалення власних підходів у цій галузі. Встановлено, що сучасні організації, підприємства та установи в Україні невіддільно пов'язані із швидкими та ефективними інформаційними потоками. З розвитком технологій очікується посилення інтересу до впровадження систем електронного документообігу в різних сферах діяльності. Це може призвести до поширення нових рішень та збільшення конкуренції на ринку програмних продуктів для управління документами. Обґрунтовано, що важливим надбанням у дослідженні питання організації електронного документообігу та роботі з електронними документами є українське законодавство, підзаконні нормативно-правові акти, де унормовано основні аспекти такого виду діяльності.

Ключові слова: електронний документообіг, інформаційні технології, цифрові технології, електронний документ, нормативно-правові акти, Інтернет.

Valentina PETROVICH,

orcid.org/0000-0003-0407-0471

Candidate of Historical Sciences,

Associate Professor at the Department of Museology,

Monument Studies and Information and Analytical Activities

Lesya Ukrainka Volyn National University

(Lutsk, Ukraine) valyavp@ukr.net

Valentyna NADOLSKA,

orcid.org/0000-0002-9621-0074

Candidate of Historical Sciences,

Associate Professor at the Department of Museology,

Monument Studies and Information and Analytical Activities

Lesya Ukrainka Volyn National University

(Lutsk, Ukraine) nadolsk65@gmail.com

Iryna CHARIKOVA,

orcid.org/0000-0002-50580-5216

Candidate of Philological Sciences,

Associate Professor at the Department of English Philology

Lesya Ukrainka Volyn National University

(Lutsk, Ukraine) mytwins@ukr.net

ELECTRONIC DOCUMENT MANAGEMENT SYSTEM IMPLEMENTATION IN UKRAINE: FEATURES OF LEGISLATIVE REGULATION

Based on a number of legal acts, the article attempts to summarise the issues related to the electronic document management system implementation. The author characterizes electronic document management and establishes that it is a system of processes of creation, processing, approval, reconciliation, sending, receiving, and storing documents in digital format. It has been found that the advantages of electronic document management are that employees can include not only text but also multimedia data in a document. It has been proved that pre-prepared forms allow sending information to numerous addresses quickly, saving paper; prompt searching and retrieving information, protecting documents from unauthorized access, and delimiting employees' access rights to information. It has been noted that in Ukraine, as in many other countries, including the European Union, electronic document management systems are being actively implemented in government agencies and businesses in order to increase efficiency and reduce bureaucracy. It has been noted that foreign experience is valuable for developing and improving national approaches in this area. It has been established that modern Ukrainian organizations, enterprises, and institutions are inextricably dependent on fast and efficient information flows. With the development of technology, interest in the electronic document management systems implementation in various fields of activity expects to increase. It may lead to the proliferation of new solutions and increased competition in the document management software market. It has been substantiated that a significant asset in the study of the organization of electronic document management issues and work with electronic documents is Ukrainian legislation and by-laws regulating the main aspects of this type of activity.

Key words: *electronic document management, information technology, digital technologies, electronic document, normative legal acts, the Internet.*

Постановка проблеми. Впровадження систем електронного документообігу в Україні є актуальним і важливим напрямком досліджень у сучасному інформаційному суспільстві. Електронний документообіг стає необхідною складовою ефективною роботи сучасних організацій у зв'язку з розвитком інформаційних технологій і важливим кроком у поліпшенні ефективності та конкурентоспроможності бізнесу. Україна, як країна з динамічно розвинутою економікою, також переживає трансформацію документообігу від паперового до електронного. Цей процес знаходиться під

впливом ряду факторів, таких як зростання обсягів бізнес-операцій, вимог до збереження даних, підвищення конфіденційності та безпеки інформації. Правильне впровадження та оптимізація електронного документообігу будуть сприяти підвищенню продуктивності та зниженню витрат, а також виконанню різноманітних нормативних вимог.

Л. Асанова наголошує, що перевага електронного документообігу – «це можливість відправляти вихідні документи, що створюються та підписуються в установі в електронному вигляді,

через Систему електронної взаємодії органів виконавчої влади, що значно прискорює надходження документа до адресата, а також зменшує вартість послуги у разі відправлення службового листа у паперовому вигляді» (Асанова, 2021: 159).

Впровадження систем електронного документообігу є складним та багатоаспектним процесом, який стикається з численними викликами та можливостями. Тому впровадження систем електронного документообігу потребує ретельного вивчення та розуміння відповідних нормативних актів. Важливим надбанням у дослідженні питання організації електронного документообігу та роботи з електронними документами є українське законодавство та підзаконні нормативно-правові акти.

Аналіз досліджень дозволив нам виявити, що матеріал, викладений в даній статті є результатом аналізу та синтезу виявлених джерел з досліджуваної теми. Серед них можна виділити праці С. Гаркуші, О. Гарматюк, К. Копняка та Т. Костунця, Л. Мельничук та М. Головченко, В. Писаренко. Вчені розглядали загальні питання впровадження електронного документообігу на підприємствах, в організаціях та установах, його переваги і недоліки, зокрема й в органах державної влади та місцевого самоврядування. Дослідники одноставно дійшли висновку, що впровадження електронного документообігу сприяє підвищенню ефективності діяльності підприємств, організацій та установ. В. Петрович, у своєму дослідженні, розглядає нормативно-правову базу, що регулює впровадження систем електронного документообігу, проблеми розроблення та уведення автоматизованих інформаційних систем у діяльність відділів органів влади різного рівня (Петрович, 2021). Л. Піддубна, у науковій публікації, виділяє загрози інформаційної безпеки систем електронного документообігу. Дослідницею запропоновано напрями підвищення рівня інформаційної безпеки систем електронного документообігу, проаналізовано засоби його захисту (Піддубна, 2019). У статті А. Ясінської звернуто увагу на актуальні питання організації та впровадження електронного документообігу, а також вказано на наявні проблеми, і водночас значні можливості та перспективи в умовах подальшого розвитку диджиталізації (Ясінська, 2022).

Наша наукова розвідка базується на дослідженні законодавчих актів з питань організації електронного документообігу та роботи з електронними документами.

Мета статті є дослідження процесу впровадження систем електронного документообігу в

Україні та особливості його законодавчого регулювання.

Виклад основного матеріалу. Швидкий розвиток та глобальне поширення новітніх інформаційних технологій та зростання інформаційних зв'язків створили ситуацію, коли люди практично не можуть уявити своє життя без мобільних телефонів, телевізорів, комп'ютерів та Інтернету. Сьогодні безліч операцій можливі на відстані Серед них: дистанційна освіта, телемедицинські консультації, укладання угод за допомогою обміну даними через Інтернет тощо.

Розвиток громадських відносин вимагає розвитку, вдосконалення та оновлення нормативно-правової бази України, створення спеціальних юридичних норм, правил (Порядок роботи з електронними документами у діловодстві та їх підготовки до передавання на архівне зберігання, 2014) для регулювання сфери інформаційних відносин. Наразі в Україні існує значна кількість нормативно-правових актів, які регулюють відносини в сфері інформаційних технологій. Однак багато з них потребують внесення змін та доповнень, оскільки вони не завжди взаємодіють між собою та не можуть ефективно вирішувати виникаючі проблеми.

У 2000 році Президент України видав Указ «Про заходи щодо розвитку національної складової глобальної інформаційної мережі Інтернет та забезпечення широкого доступу до цієї мережі в Україні». Цим Указом передбачено, що розвиток національної складової Інтернету та доступ до неї громадян та юридичних осіб буде пріоритетом державної політики в галузі інформатизації. Відповідно до цього Указу, основними завданнями є розвиток інфраструктури надання інформаційних послуг через Інтернет та впровадження сучасних інформаційних технологій в системі державного управління (Про заходи щодо розвитку національної складової глобальної інформаційної мережі Інтернет та забезпечення широкого доступу до цієї мережі в Україні, 2000).

Серед інших нормативно-правових актів, які встановлюють правила у сфері інформатизації, особливе значення має Постанова Кабінету Міністрів України «Про порядок розміщення інформації про діяльність органів виконавчої влади в мережі Інтернет». Цей документ передбачає публікацію інформації про роботу органів виконавчої влади в Інтернеті з метою поліпшення ефективності та прозорості їхньої діяльності через використання сучасних інформаційних технологій для забезпечення громадськості інформацією та іншими послугами. Така публікація відо-

мостей про діяльність держорганів в Інтернеті здійснюється шляхом: розміщення та регулярного оновлення інформації на веб-сайтах міністерств, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади відповідно до встановленого порядку; створення Єдиного веб-порталу Кабінету Міністрів України, який призначений для інтеграції веб-сайтів органів виконавчої влади та розміщення інформаційних ресурсів відповідно до потреб громадян (Про порядок розміщення інформації про діяльність органів виконавчої влади в мережі Інтернет, 2002).

Як зазначає В. Петрович, завдяки використанню установами сучасної автоматизованої інформаційної системи документообігу та контролю формується централізована база документів, актів, рішень і окремих доручень та інформації про хід їхнього виконання, яка доступна у будь-який період часу, зменшується час на виконання рутинних операцій, особливо щодо пошуку документів і зв'язаної з ними інформації (Петрович, 2021). На продовження В. Петрович звертає увагу на те, що ефективна діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування в умовах російсько-української війни, коли щодень неймовірно зростає кількість внутрішньо переміщених осіб, а люди втрачають свої паперові документи і змушені покинути постійне місце проживання, великою мірою залежить від налагодження чіткої системи комунікації, особливо електронної (Петрович, 2021: 146).

На думку О. Лаби, концепція електронного урядування складається з двох взаємопов'язаних та самостійних частин: внутрішня урядова інформаційна інфраструктура, що подібна до корпоративної мережі, та зовнішня інформаційна інфраструктура, яка взаємодіє з громадянами та організаціями (Лаба, 2020).

З метою підвищення продуктивності роботи органів державної та місцевої влади в рамках Національної програми інформатизації передбачається об'єднання існуючих і майбутніх інформаційних систем цих органів в один цілісний інформаційно-аналітичний комплекс – Інтегровану інформаційно-аналітичну систему органів державної та місцевої влади України. З урахуванням різноманітності існуючих систем електронного документообігу в органах державної та місцевої влади, передбачається створення єдиної системи електронного документообігу (Про Національну програму інформатизації, 2022). Метою цієї системи, як зазначає О. Лаба, є забезпечення швидкості обігу документів (указів, постанов, законів, розпоряджень, повідомлень, звітів, ана-

літичних довідок тощо), а також зменшення часу, необхідного для прийняття рішень шляхом автоматизації процесів колективного створення та використання документів у державних органах (Лаба, 2020).

Правовий статус електронного документа та електронного документообігу закріплені у Законах прийнятих Верховною Радою України «Про електронні документи та електронний документообіг» (Про електронні документи та електронний документообіг, 2003), «Про електронні довірчі послуги» (Про електронні довірчі послуги, 2017), «Про електронну комерцію» (Про електронну комерцію, 2015), «Про обов'язковий примірник документів» (Про обов'язковий примірник документів, 1999), «Про Національну програму інформатизації» (Про Національну програму інформатизації, 2022), «Про електронні комунікації» (Про електронні комунікації, 2020), «Про Національну систему конфіденційного зв'язку» (Про Національну систему конфіденційного зв'язку, 2002), «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» (Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах, 1994) тощо. Проте, на сьогодні відсутній єдиний нормативний акт, який би повноцінно регулював взаємовідносини у сфері систем електронного документообігу.

Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг» визначив основні принципи електронного документообігу та використання електронних документів. Згідно з цим законом, електронний документ – це документ, де інформація зберігається у вигляді електронних даних, включаючи всі необхідні реквізити, зокрема, електронний цифровий підпис (Про електронні документи та електронний документообіг, 2003). Юридична сила електронного документа не може бути відхилена лише через його електронний формат. Однак закон також встановлює обмеження на використання електронного документа як оригіналу. Наприклад, оригінал свідоцтва про право на спадщину не може бути створений у електронній формі, так само як і інші документи, які, згідно з законодавством, можуть існувати лише у єдиному примірнику (до створення централізованого сховища оригіналів електронних документів).

У 2018 році набрав чинності Закон України «Про електронні довірчі послуги», що дозволяє відмовитися від паперового документообігу і перейти до «онлайн»-послуг. Результатом прийняття Закону є швидкий процес прийняття управлінських рішень, прозорість роботи, економія

часу, підвищення рівня довіри до органів влади. Означений нормативно-правовий акт визначає: етапи організації документування у електронній формі для установ, що працюють із документами в паперовій формі; порядок проходження електронного документа із моменту його створення до моменту передачі до архіву установи (знищення); оперативний інформаційний обмін із застосуванням службової електронної пошти; загальні основи використання й функціонування системи електронної взаємодії органів державної влади (Про електронні довірчі послуги, 2017).

З метою вирішення питань, що стосуються впровадження системи електронного урядування в Україні, 2003 року була прийнята Постанова Кабінету Міністрів України «Про заходи щодо створення електронної інформаційної системи «Електронний уряд». Згідно з цією постановою передбачається створення необхідних нормативно-правових основ для функціонування системи «Електронний уряд», забезпечення можливостей для швидкого та доступного надання інформаційних послуг громадянам та юридичним особам за допомогою цієї електронної інформаційної системи. Система «Електронний уряд» забезпечує взаємодію між органами виконавчої влади, громадянами та юридичними особами на основі сучасних інформаційних технологій і інтеграцію державних електронних інформаційних ресурсів і систем в Єдиний веб-портал органів виконавчої влади (Про заходи щодо створення електронної інформаційної системи «Електронний уряд», 2003).

Окрім того, одним із головних документів, якими послуговуються державні органи є Постанова Кабінету Міністрів України 2018 року «Деякі питання документування управлінської діяльності», якою затверджено «Типову інструкцію із документування управлінської інформації у електронній формі й організації роботи із електронними документами у діловодстві, електронного міжвідомчого обміну», «Типову інструкцію із

діловодства у міністерствах, інших центральних й місцевих органах виконавчої влади», «Регламент організації взаємодії органів виконавчої влади у електронній формі».

За даними документами визначається: порядок проходження електронного документа із моменту його створення, відправлення чи отримання до моменту передавання до архівного відділу; засади організації документування управлінської інформації у електронній формі для структурних підрозділів, що тимчасово створюють документи в паперовій формі; загальні засади функціонування й застосування системи електронної взаємодії органів виконавчої влади; оперативний інформаційний обмін із застосуванням службової електронної пошти (Деякі питання документування управлінської діяльності, 2018).

Варто зауважити, що процес формування й реалізації державної політики з впровадження системи електронного документообігу вимагає утворення відповідної нормативно-правової бази. Із затвердженням удосконалених правил, що регламентуватимуть процеси створення електронних документів та їх обіг в електронних системах, чільна увага зосереджується на їх дієвому застосуванні й забезпеченні якості документів.

Висновки. У чинному законодавстві є значна кількість обов'язкових для виконання законів, стандартів, норм, інструкцій, порядків, регламентів до електронного документування. Нормативно-правові акти встановлюють загальні положення організації електронного документообігу. Розглядаючи розвиток інформаційних правовідносин та інформатизації, зокрема впровадження системи електронного документообігу в Україні, можна зазначити, що приймаються певні заходи у цьому напрямі. Хоча не настільки інтенсивно, як у інших країнах. Проте можна зробити висновок, що за наявності системної правової та практичної підтримки електронного документування, Україна з часом також матиме значний прогрес у цій сфері.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Асанова Л. Місце електронного документообігу в загальній системі діловодства. *Адміністративне право і процес*. 2021. № 3. С. 156–160. DOI <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2021.3.24>.
2. Деякі питання документування управлінської діяльності : Постанова Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 55 (Редакція від 01.12.2022). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2018-%D0%BF#Text> (дата звернення 20.02.2024 р.).
3. Лаба О. В. До питання визначення місця електронного діловодства у структурі традиційного діловодства. *Соціум. Документ. Комунікація*. 2020. Вип. 8/2. Переяслав-Хмельницький : ФОП Домбровська Я. М. 2020. С. 137–156.
4. Петрович В. Застосування систем електронного документування в органах державного управління. *X Політологічні читання імені професора Богдана Яроша* : зб. наук. пр. / за заг. ред. В. І. Бортнікова, Я. Б. Яроша. Луцьк-с. Світязь, 16–17 квіт. 2021 р. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. Вип. 10. С. 96–100.

5. Піддубна Л. Інформаційна безпека в системах електронного документообігу. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*. 2019. № 4 (95). С. 59–66.
6. Порядок роботи з електронними документами у діловодстві та їх підготовки до передавання на архівне зберігання : Наказ Мін'юсту 11.11.2014 № 886/5 (Редакція від 29.10.2022). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1421-14> (дата звернення 20.02.2024 р.).
7. Про електронні довірчі послуги : Закон України від 05 жовтня 2017 р. № 2155-VIII (Редакція від 01.01.2024). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text> (дата звернення 20.02.2024 р.).
8. Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України від 22 травня 2003 р. № 851-IV (Редакція від 31.12.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text> (дата звернення 20.02.2024 р.).
9. Про електронні комунікації : Закон України від 16 грудня 2020 року № 1089-IX (Редакція від 01.01.2024). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-20#Text> (дата звернення 20.02.2024 р.).
10. Про електронну комерцію : Закон України від 03.09.2015 р. № 675-VIII (Редакція від 01.01.2024). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19#Text> (дата звернення 20.02.2024 р.).
11. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах : Закон України від 05 липня 1994 року № 80/94-ВР (Редакція від 31.12.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 20.02.2024 р.).
12. Про заходи щодо розвитку національної складової глобальної інформаційної мережі Інтернет та забезпечення широкого доступу до цієї мережі в Україні : указ Президента України від 31 липня 2000 року № 928/2000. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/928/2000#Text> (дата звернення 20.02.2024 р.).
13. Про заходи щодо створення електронної інформаційної системи «Електронний уряд» : Постанова кабінету Міністрів України від 24 лютого 2003 р. № 208. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/208-2003-%D0%BF#Text> (дата звернення 20.02.2024 р.).
14. Про Національну програму інформатизації : Закон України від 01 грудня 2022 року № 2807-IX (Редакція від 01.12.2022). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-20#Text> (дата звернення 20.02.2024 р.).
15. Про Національну систему конфіденційного зв'язку : Закон України від 10 січня 2002 року № 2919-III (Редакція від 01.01.2022). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2919-14#Text> (дата звернення 20.02.2024 р.).
16. Про обов'язковий примірник документів : Закон України від 09 квітня 1999 року № 595-XIV (Редакція від 31.03.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/595-14#Text> (дата звернення 20.02.2024 р.).
17. Про порядок розміщення інформації про діяльність органів виконавчої влади в мережі Інтернет : Постанова кабінету Міністрів України від 04 січня 2002 р. № 3 (Редакція від 25.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3-2002-%D0%BF#Text> (дата звернення 20.02.2024 р.).
18. Ясінська А. Проблеми та перспективи електронного документообігу в умовах цифрової трансформації. *Молодий вчений*. 2022. № 11 (111). С. 128–134.

REFERENCES

1. Asanova, L. (2021) Mistse elektronnoho dokumentoobihu v zahalnoi systemi dilovodstva. [The place of electronic document management in the general system of office work]. *Administrativne pravo i protses*. 3. 156–160. DOI <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2021.3.24>.
2. Deiaki pytannia dokumentuvannia upravlinskoï diialnosti : Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 17 sichnia 2018 r. № 55 (Redaktsiia vid 01.12.2022) (2018). [Some issues of documenting management activities : Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated January 17, 2018 No. 55 (Revision dated 01.12.2022)]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2018-%D0%BF#Text> (data zvernennia 20.02.2024 r.). [in Ukrainian].
3. Laba O. V. (2020) Do pytannia vyznachennia mistsia elektronnoho dilovodstva u strukturi tradytsiinoho dilovodstva. [On the Issue of Determining the Place of Electronic Record Keeping in the Structure of Traditional Office Work]. *Sotsium. Dokument. Komunikatsiia*. 8/2. Pereiaslav- Khmelnytskyi : FOP Dombrovska Ya. M. 137–156. [in Ukrainian].
4. Petrovych V. (2021) Zastosuvannia system elektronnoho dokumentuvannia v orhanakh derzhavnoho upravlinnia. [Application of Electronic Documentation Systems in Public Administration]. *X Politolohichni chytannia imeni profesora Bohdana Yarosha* : zb. nauk. pr. / za zah. red. V. I. Bortnikova, Ya. B. Yarosha. Lutsk-s. Svitiiaz, 16–17 kvit. 2021 r. Lutsk : Vezha-Druk. 10. 96–100. [in Ukrainian].
5. Piddubna L. (2019) Informatsiina bezpeka v systemakh elektronnoho dokumentoobihu. [Information Security in Electronic Document Management Systems]. *Naukovyi visnyk Poltavskoho universytetu ekonomiky i torhivli*. 4 (95). 59–66. [in Ukrainian].
6. Poriadok roboty z elektronnyimi dokumentamy u dilovodstvi ta yikh pidhotovky do peredavannia na arkhivne zberihannia : Nakaz Miniustu 11.11.2014 № 886/5 (Redaktsiia vid 29.10.2022) (2014). [Procedure for working with electronic documents in office work and their preparation for transfer to archival storage : Order of the Ministry of Justice 11.11.2014 No. 886/5 (Revision of 29.10.2022)]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1421-14> (data zvernennia 20.02.2024 r.). [in Ukrainian].
7. Pro elektronni dovirchi posluhy : Zakon Ukrainy vid 05 zhovtnia 2017 r. № 2155-VIII (Redaktsiia vid 01.01.2024) (2017). [On Electronic Trust Services : Law of Ukraine on October 5, 2017 No. 2155-VIII (Revision on January 1, 2024)]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text> (data zvernennia 20.02.2024 r.). [in Ukrainian].
8. Pro elektronni dokumenty ta elektronni dokumentoobih : Zakon Ukrainy vid 22 travnia 2003 r. № 851-IV (Redaktsiia vid 31.12.2023) (2003). [On Electronic Documents and Electronic Document Management : Law of Ukraine on May 22,

2003 No. 851-IV (Revision on 31.12.2023)]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text> (data zvernennia 20.02.2024 r.). [in Ukrainian].

9. Pro elektronni komunikatsii : Zakon Ukrainy vid 16 hrudnia 2020 roku № 1089-IX (Redaktsiia vid 01.01.2024) (2020). [On Electronic Communications : Law of Ukraine on December 16, 2020 No. 1089-IX (Revision on 01.01.2024)]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-20#Text> (data zvernennia 20.02.2024 r.). [in Ukrainian].

10. Pro elektronnu komertsiiu : Zakon Ukrainy vid 03.09.2015 r. № 675-VIII (Redaktsiia vid 01.01.2024) (2015). [On e-commerce : Law of Ukraine on 03.09.2015 No 675-VIII (Revision on 01.01.2024)]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19#Text> (data zvernennia 20.02.2024 r.). [in Ukrainian].

11. Pro zakhyst informatsii v informatsiino-telekomunikatsiinykh systemakh : Zakon Ukrainy vid 05 lypnia 1994 roku № 80/94-VR (Redaktsiia vid 31.12.2023) (1994). [On Information Protection in Information and Telecommunication Systems : Law of Ukraine No. 80/94-VR of July 5, 1994 (Revision of December 31, 2023)]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80#Text> (data zvernennia 20.02.2024 r.). [in Ukrainian].

12. Pro zakhody shchodo rozvytku natsionalnoi skladovoi hlobalnoi informatsiinoi merezhi Internet ta zabezpechennia shyrokoho dostupu do tsiei merezhi v Ukraini : ukaz Prezydenta Ukrainy vid 31 lypnia 2000 roku № 928/2000 (2000). [On Measures for the Development of the National Component of the Global Information Network Internet and Ensuring Broad Access to This Network in Ukraine : Decree of the President of Ukraine No. 928/2000 of July 31, 2000]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/928/2000#Text> (data zvernennia 20.02.2024 r.). [in Ukrainian].

13. Pro zakhody shchodo stvorennia elektronnoi informatsiinoi systemy «Elektronnyi uriad» : Postanova kabinetu Ministriv Ukrainy vid 24 liutoho 2003 r. № 208 (2003). [On Measures to Create an Electronic Information System «Electronic Government» : Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 208 of February 24, 2003]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/208-2003-%D0%BF#Text> (data zvernennia 20.02.2024 r.). [in Ukrainian].

14. Pro Natsionalnu prohramu informatyzatsii : Zakon Ukrainy vid 1 hrudnia 2022 roku № 2807-IX (Redaktsiia vid 01.12.2022) (2022). [On the National Informatization Program : Law of Ukraine on December 1, 2022 No. 2807-IX (Revision on 01.12.2022)]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-20#Text> (data zvernennia 20.02.2024 r.). [in Ukrainian].

15. Pro Natsionalnu systemu konfidentsiinoho zviazku : Zakon Ukrainy vid 10 sichnia 2002 roku № 2919-III (Redaktsiia vid 01.01.2022) (2002). [On the National System of Confidential Communication : Law of Ukraine on January 10, 2002 No. 2919-III (Revision on January 1, 2022)]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2919-14#Text> (data zvernennia 20.02.2024 r.). [in Ukrainian].

16. Pro oboviazkovy prymirnyk dokumentiv : Zakon Ukrainy vid 09 kvitnia 1999 roku № 595-XIV (Redaktsiia vid 31.03.2023) (1999). [On the mandatory copy of documents : Law of Ukraine on April 9, 1999 No. 595-XIV (Revision on 31.03.2023)]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/595-14#Text> (data zvernennia 20.02.2024 r.). [in Ukrainian].

17. Pro poriadok rozmishchennia informatsii pro diialnist orhaniv vykonavchoi vlady v merezhi Internet : Postanova kabinetu Ministriv Ukrainy vid 04 sichnia 2002 r. № 3 (Redaktsiia vid 25.07.2023) (2002). [On the Procedure for Posting Information on the Activities of Executive Authorities on the Internet : Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of January 4, 2002 No. 3 (Revision of 25.07.2023)]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3-2002-%D0%BF#Text> (data zvernennia 20.02.2024 r.). [in Ukrainian].

18. Iasinska A. (2022) Problemy ta perspektyvy elektronnoho dokumentoobihu v umovakh tsyfrovoy transformatsii. [Problems and Prospects of Electronic Document Management in the Context of Digital Transformation]. *Molodyi vchenyi*. 11 (111). 128–134. [in Ukrainian].